

<i>Inhoudsopgave</i>	<i>Pagina</i>
1. Visie	3
2. Inleiding Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing	4
3. Uitgangspunten Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing 2002	7
4. Referenties Conflict- en Crisisbeheersing	9
Referentie 1:	
▪ Portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing binnen de Raad van Hoofd-commissarissen	9
Referentie 2:	
▪ Portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing in de korpsen	10
Referentie 3:	
▪ Bureau Conflict- en Crisisbeheersing in de korpsen	11
Referentie 4:	
▪ Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB)	12
Referentie 5:	
▪ Korps Landelijke Politiediensten	13
Referentie 6:	
▪ Handboek Conflict- en Crisisbeheersing	14
Referentie 7:	
▪ Beleids- en beheerscyclus	16
Referentie 8:	
▪ Algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden	17
Referentie 9:	
▪ Staf grootschalig en bijzonder optreden	18
Referentie 10:	
▪ Teams Grootschalige Justitiële Opsporing	19
Referentie 11:	
▪ Alarmering, bereikbaarheid en beschikbaarheid	20
Referentie 12:	
▪ Draaiboek grootschalig en bijzonder optreden	21
Referentie 13:	
▪ Evenementenkalender	23
Referentie 14:	
▪ Internationaal grootschalig en bijzonder optreden	24

Referentie 15:	
▪ Mediabeleid	25
Referentie 16:	
▪ Communicatieplan	26
Referentie 17:	
▪ Informatieproces	27
Referentie 18:	
▪ Evaluatie en verantwoording	28
Referentie 19:	
▪ Officier van dienst	30
Referentie 20:	
▪ Regeling ME	31
Referentie 21:	
▪ Persoonlijke veiligheid	32
Referentie 22:	
▪ Opvang en nazorg personeel	33
Referentie 23:	
▪ Bijstand	34
Referentie 24:	
▪ Registratie betrokkenen	35
Referentie 25:	
▪ Samenwerking bij rampen	36
Referentie 26:	
▪ Co-locatie meldkamers	37
Referentie 27:	
▪ Opleiding	38
Referentie 28:	
▪ Oefenen	39
Begrippenlijst	40
Geraadpleegde bronnen	42
Gebruikte afkortingen	45
Colofon	47

Visie

“Zonder crises, leer je geen crises te beheersen”. Wat dat betreft hebben wij de afgelopen periode veel kunnen leren. Achter de woorden Dakota, Hercules, EK, Millennium, Enschede, Den Bosch, Volendam en nu ook 11 september 2001 gaat een wereld aan ervaring schuil. De bereidheid om te leren en te investeren in het onderwerp conflict- en crisisbeheersing hangt nauw samen met de indringendheid van de ervaringen en is als een gevolg hiervan sterk gestegen. Het is nu zaak om deze bereidheid blijvend om te zetten in voortvarende activiteiten per korps (en binnen de rest van de overheid).

Wij zijn op de goede weg, maar er valt nog meer winst te boeken. Wanneer ik de veiligheidsregio's die staatssecretaris De Vries van BZK in 2005 gerealiseerd wil zien, als toekomstbeeld neem, zie ik grote mogelijkheden tot een integrale, multidisciplinaire sprong voorwaarts. Stelt U zich eens voor:

25 Veiligheidsregio's, met zeer nauw samenwerkende hulpverleningsdiensten vanuit ge-colokeerde meldkamers, onder (zoveel mogelijk) geïntegreerde besturen, ondersteund door 25 gemeenschappelijke bureaus veiligheid, werkend op basis van een gezamenlijke visie. Dit alles volgens een multidisciplinair referentiekader, met gemeenschappelijke risicoanalyses, scenario's, opleidingsplannen en oefenschema's. Het geheel ondersteund door een multidisciplinair expertisecentrum (of een netwerk van centra) en alle hulpverleningsdiensten, werkend volgens het kwaliteitsstelsel van het INK en met multidisciplinaire audits en visitaties.

Het realiseren van deze visie vraagt om overtuiging, inzet, investeringen en hard werken, maar dan heb je ook wat. Dan kan je ook met recht zeggen dat je optimaal op het onverwachte bent voorbereid.

Volgens mij is de tijd rijp om ons hier gezamenlijk aan te binden.

B.R. Visser MPA

Portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing
binnen de Raad van Hoofdcommissarissen

April 2002

Inleiding Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing 2002

Algemeen

Dit document is het vervolg op het eerder verschenen Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing 1999. Deze eerste versie diende als hulpmiddel voor de regionale korpsen en het KLPD om tot een betere preparatie te komen op het vlak van Conflict- en Crisisbeheersing (verder te noemen CCB). In de periode tussen het verschijnen van de vorige en huidige versie heeft zich een aantal incidenten voorgedaan, onder meer de Vuurwerkkramp in Enschede, de Cafébrand in Volendam en de aanslagen in de VS op 11 september 2001. Deze incidenten hebben het denken over en het prepareren op grootschalige optredens in het kader van CCB binnen de Nederlandse politie sterk beïnvloed. Deze ervaringen en veranderingen in denken zijn meegenomen in de opzet van de nieuwe versie. Enkele vernieuwende kenmerken van de versie 2002:

- De projectstructuur bij de aanpak van een grootschalig incident is gelijk, ongeacht in welk van de drie domeinen Openbare Orde, Rampenbestrijding en Grootschalige Justitiële Opsporing het betreffende incident valt.
- Waar het relevant is, gaat een referentie uit van een multidisciplinaire aanpak van het betreffende incident. Daarbij is overeenstemming gezocht met de gehanteerde begrippen en werkwijze in onder meer de rampenbestrijdingsorganisatie.
- Het Referentiekader CCB 2002 zal onderdeel uitmaken van een Handboek CCB. Dit komt voort uit de wens om enerzijds een compact Referentiekader te hebben en anderzijds tevens per referentie te kunnen beschikken over een uitgebreide toelichting, voorhanden zijnde good practice en de sterk gewenste checklists en handleidingen.
- Door de invoering van een losbladige én een digitale versie, kan elke nieuwe ervaring dan wel good practice actueel worden ingevoegd.
- Door meer regelingen landelijk vast te stellen, ontstaat een minder vrijblijvende onderlinge regionale afstemming en wordt regionale uitwisselbaarheid van functies en functionarissen mogelijk.

Verantwoording totstandkoming versie 2002

Als reactie op de versie 1999 is aangegeven dat bij het schrijven van een nieuw Referentiekader CCB:

- er meer evenwicht tussen de referenties onderling diende te komen
- er een normering toegevoegd zou moeten worden
- de organisatie van grootschalige justitiële opsporing meegenomen diende te worden.

De gedachte achter deze laatste intentie is dat er één politieke projectstructuur mogelijk moet zijn voor de aanpak van elk grootschalig incident. De uniformiteit die dit oplevert binnen en tussen de regio's leidt tot enerzijds een betere en meer gestructureerde aanpak van GBO-situaties en anderzijds een gemakkelijker interregionale samenwerking. Ook kunnen er bijvoorbeeld meer passende opleidingsmodules worden ontwikkeld.

Het ECCB heeft aansluiting gezocht bij het programma ABRIO, dat aanstuurt op een hernieuwde landelijke structuur voor grootschalige justitiële opsporing. Hiermee wordt aan de reeds benoemde twee domeinen in het Referentiekader CCB versie 1999, openbare orde-incidenten en rampenbestrijding, een derde domein toegevoegd: grootschalig justitiële opsporing. Onder leiding van de portefeuillehouder CCB binnen de RHC heeft het ECCB vervolgens als projectleider gefungeerd bij de realisatie van de nieuwe versie.

Medio 2001 is het ECCB gestart met het verzamelen van relevante evaluaties en onderzoeksrapporten van grootschalige incidenten, regionale en landelijke beleidsdocumenten, discussienota's, onderzoeken enzovoorts. Deze informatie is verdeeld over de drie domeinen, waarna een leesgroep van regionale vertegenwoordigers per document en per domein de relevantie hebben aangegeven. Een landelijke strategiegroep beoordeelde vervolgens welke informatie hieruit meegenomen diende te worden in het nieuwe Referentiekader CCB.

Drie schrijfgroepen, eveneens bestaande uit regionale vertegenwoordigers, startten vervolgens met het schrijven van de referenties. Uiteindelijk bleek dat nagenoeg alle referenties op alledrie de

domeinen van toepassing waren. Vervolgens is een normeringmodel ontwikkeld dat voor elke referentie één of meerdere meetbare normen opleverde. Praktisch detail: voor de toetsbaarheid per korps zijn alle normen genummerd, ook wanneer een specifieke referentie slechts één norm kent. Na een valideringstoets bij vele toekomstige gebruikers en partners en vervolgens een legitimeringstoets bij meerdere strategische vertegenwoordigers en partners is het referentiekader voorgelegd aan de Raad van Hoofdcommissarissen en vastgesteld. Ook het Korpsbeheerdersberaad (KBB) en het OM-Politieberaad hebben zich achter de invoering van het Referentiekader CCB 2002 gesteld.

Status

Was de versie 1999 van het Referentiekader CCB Politie oorspronkelijk bedoeld als vrijwillige richtlijn, in de realiteit bleek dat hij als meetlat werd gebruikt door diverse commissies die enkele grootschalige incidenten onderzochten (zie onder meer de rapporten Oosting, Inspectie Politie en Commissie Alders). Door middel van zelfevaluaties hadden de korpsen met een 0-meting in 2000 en een 1-meting in 2001 een stand van zaken aangeleverd wat betreft de invoering van het Referentiekader CCB versie 1999. In het kabinetsstandpunt Vuurwerkramp Enschede wordt echter aangegeven dat de Inspectie Politie in 2003 een audit zal dienen uit te voeren over de stand van zaken wat betreft de invoering van het vernieuwde Referentiekader CCB Politie 2002. Kortom, het Referentiekader CCB verandert van een meetlat in een maatlat.

Set van afspraken

Om de korpsen te helpen bij het invullen dan wel implementeren van de referenties zijn twee ontwikkelingen in het Referentiekader CCB relevant. Enerzijds is de normering toegevoegd aan de referenties. Anderzijds wordt in het Referentiekader CCB geregeld verwezen naar 'landelijke regelingen'. Deze regelingen worden de komende twee jaar ontwikkeld en inhoudelijk getoetst door de (toekomstige) gebruikers en vervolgens geaccordeerd en geïmplementeerd door het Platform CCB. Dit ondersteunt de intentie om het Referentiekader CCB te beschouwen als een door de Nederlandse politie aan zichzelf opgelegde verplichtende set van afspraken.

Activiteiten 2002-2003

Het Handboek CCB, waar dit referentiekader onderdeel van uitmaakt, zal in de periode 2002-2003 nader gevuld gaan worden met de in dit document genoemde landelijke regelingen, met good practice en met aanvullende en ondersteunende informatie. Een groot deel van de landelijke regelingen zal ontwikkeld moeten worden. Reeds voorhanden zijnde beschrijvingen van good practice zullen voor algemeen gebruik geschikt gemaakt dienen te worden, nieuwe beschrijvingen dienen te worden gezocht en aangereikt. Kortom, per referentie is een plan van aanpak en implementatie nodig. Deze plannen van aanpak zal het Platform CCB samen opstellen met vertegenwoordigers van de korpsen, het bevoegde gezag, ministeries en strategische partners. Daarnaast geeft het platform prioriteiten aan bij de realisatie van de referenties: het is een illusie te veronderstellen dat alle referenties direct na het vaststellen van dit Referentiekader CCB Politie 2002 kunnen worden geëffectueerd. Deze prioritering zal ter toetsing aan de RHC worden voorgelegd. Uitgangspunt is dat eind 2003 alle referenties zijn geëffectueerd. Gelet op de schaalgrootte van een aantal korpsen zal de komende periode blijken dat geïntensiverde interregionale samenwerking de efficiency en effectiviteit van het implementatieproces sterk ten goede zal komen.

Na 2003

Dit Referentiekader CCB Politie 2002 zou de laatste monodisciplinaire versie kunnen zijn. In het Landelijk Beraad Rampenbestrijding hebben de diverse partners de wens uitgesproken om op termijn te komen tot één Referentiekader Rampenbestrijding, waarin elke hulpdienst dan wel partner een aanvullend deel heeft met zijn organisatiespecifieke referenties. Vanuit het Platform CCB wordt deze ontwikkeling van harte gesteund. De komende jaren zullen de politie, de brandweer, de GHOR en andere betrokken partners bij de rampenbestrijding veel intensiever gaan samenwerken, onderling afstemmen, informatie uitwisselen en audits uitvoeren.

Deze ontwikkeling laat onverlet dat de politie voor grootschalige en bijzondere incidenten altijd haar eigen verantwoordelijkheden heeft wat betreft preparatie.

Uitgangspunten Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing 2002

- De komende jaren worden stappen gezet om tot een verregaande mate van samenwerking en integratie te komen tussen de hulpverleningsdiensten bij rampen en andere grootschalige incidenten waarbij een multidisciplinaire inzet gewenst is. De in het voorwoord vermelde toekomstvisie is hierin leidend.
- Het Referentiekader CCB Politie is een door de politie zichzelf opgelegde verplichting, opgesteld vanuit een perspectief van samenwerking en onderlinge uitwisseling. Hierdoor kan er geen sprake zijn van vrijblijvendheid wat betreft het implementeren en uitvoeren van de referenties. Indien dit uitgangspunt bij een specifieke referentie principieel ligt, wordt dat apart vermeld bij die betreffende referentie. Enkele referenties volgen uit wettelijke verplichtingen, wat eveneens vermeld wordt.
- Het Referentiekader CCB wordt een onderdeel van het Handboek CCB. Elke referentie wordt waar dit relevant / mogelijk is, ondersteund in dit Handboek CCB met good-practice, checklists, handleidingen etc. die door de 'eigenaren' ter beschikking zijn gesteld aan de gehele Nederlandse politie. Het ECCB verzorgt deze actuele ondersteuning. Er wordt een protocol gemaakt hoe omgegaan wordt met de beschikbaar gestelde informatie, waarbij rekening wordt gehouden met de eisen die de WOB stelt aan overheidsinformatie.
- De in het Referentiekader CCB Politie genoemde Landelijke regelingen worden inhoudelijk getoetst en geaccordeerd in het Platform CCB. Essentieel hiervoor is dat de regionale portefeuillehouders met mandaat en kennis van zaken namens hun korps deze toetsing kunnen uitvoeren. Dit biedt de RHC de garantie dat deze Landelijke regelingen naar de laatste stand van zaken zijn opgesteld, praktisch toepasbaar zijn en onder verantwoordelijkheid van de Portefeuillehouder CCB binnen de RHC worden uitgezet in de korpsen. Elke landelijke regeling zal ruimte bieden voor een lokale inkleuring wat betreft het realiseren van de optimale toepasbaarheid en het tempo van implementatie. Elk korps heeft hierin zijn verantwoordelijkheid en geeft hiermee betekenis aan de referenties. Desalniettemin wordt van elk korps verwacht om de gewenste gemeenschappelijkheid die uit elke regeling blijkt na te streven, zodat landelijk dezelfde kwaliteit geborgd wordt.
De Minister van BZK wordt, waar relevant, gevraagd deze regelingen te beschouwen als gewenste regeling.
- De eerste versie van het Referentiekader CCB is vooral gestart vanuit het domein Openbare Orde als monodisciplinair taakveld. Deze nieuwe versie zal vooral een leidraad zijn voor de korpsen om vanuit een multidisciplinair perspectief de preparatie te organiseren.
- Met instemming van de board Opsporing van de RHC zijn voor het Justitiële domein de harde, structurele zaken betreffende de grootschalige recherche-onderzoeken in het Referentiekader CCB opgenomen. Dit betreft vooral de wijze van organiseren van dergelijke onderzoeken en de mate van preparatie hierop door de korpsen. Referenties betreffende de opsporingstactieken en -technieken blijven buiten dit Referentiekader CCB.
- Het Referentiekader CCB kent één projectstructuur, aangestuurd door een Staf GBO voor de aanpak van een grootschalig incident, ongeacht in welk domein het betreffende incident valt. Er is per regio één portefeuillehouder CCB verantwoordelijk voor het organiseren, het bemensen en het instandhouden van deze projectstructuur. Tevens bewaakt deze portefeuillehouder de vereiste kwaliteit van de hiertoe ingezette mensen en middelen.
- In elke regio is per domein een proceseigenaar aangewezen. Deze proceseigenaar overlegt structureel met zijn Portefeuillehouder CCB over de voortgang van implementatie, wijzigingen etc. die relevant zijn voor de actuele preparatie van het korps op het vlak van grootschalig en bijzonder optreden.
- Er zal jaarlijks door het ECCB een audit worden georganiseerd waardoor de regio's inzichtelijk krijgen hoever ieder is met het implementeren van het Referentiekader CCB. In het kabinetsstandpunt betreffende de Vuurwerkkramp is reeds aangekondigd dat de Inspectie Politie eind 2003 een audit zal

uitvoeren op dit taakveld aan de hand van het nieuwe Referentiekader CCB. De in 2001 gehouden 1-meting is tot stand gekomen middels intercollegiale en interregionale toetsing. Deze werkwijze zal de komende jaren worden voortgezet en mogelijk uitgebouwd tot een interdisciplinaire toetsing. Voor deze verdere ontwikkeling zal aansluiting worden gezocht bij de reeds bestaande interdisciplinaire visitaties die bij de regionale brandweer worden gehouden. De Inspectie Politie heeft aangegeven deze methodiek eveneens te kunnen en willen gebruiken bij haar audit in 2003.

- Op termijn zal het huidige ME-beleidsplan vervangen worden door een paragraaf CCB in het Korpsbeleidsplan.
- De Koninklijke Marechaussee (KMAR) is niet specifiek genoemd in de afzonderlijke referenties. Zij heeft wel geparticipeerd bij de totstandkoming van het Referentiekader CCB. Zij zal voor zover toepasbaar en relevant (bijv. ten aanzien van het verlenen van bijstand aan regiokorpsen) de referenties overnemen en haar eigen organisatie laten aansluiten op die van de regionale politiekorpsen. Over dit implementatieproces vindt een actieve informatie-uitwisseling plaats tussen de Generale Staf van de KMAR en het ECCB.
- Naar aanleiding van de aanslagen van de VS zijn landelijk aanvullende maatregelen en structuren^o voorgesteld die verwoord zijn in het Veiligheidsbeleid Nederlandse Politie (NPI, oktober 2001). De komende periode zullen ervaringen opgedaan worden met het werken met deze afspraken en structuren. Deze ervaringen zullen besproken en getoetst worden in het Platform CCB en daarna indien gewenst een plaats krijgen in het Referentiekader CCB.

^o Ten gevolge van de aanslagen in de VS op 11 september 2001 is er op landelijk niveau een belangrijke overkoepelende structuur in ontwikkeling voor het taakveld CCB, o.a. verwoord in het document "Veiligheidsbeleid Nederlandse politie. Ten behoeve van een juiste advisering aan de Directeur Generaal Openbare Orde en Veiligheid van het Ministerie van BZK betreffende grootschalige (landelijke) politie-inzet is er een Schakelpunt Openbare Orde en Veiligheid ingesteld. De portefeuillehouder CCB van de RHC is in dit Schakelpunt de politievertegenwoordiger. Ter ondersteuning van deze functionaliteit is er een Politieel Advies- en Coördinatiecentrum PACC ingesteld. Voor een goede operationele ondersteuning is bij het KLPD een landelijk informatiecentrum ingericht voor de informatiecoördinatie. Daarnaast wordt er nagedacht over hoe een Landelijke Staf GBO ingericht kan worden, die indien nodig landelijke aansturing van in te zetten capaciteit voor haar rekening kan nemen.

Referentie 1

Portefeuille conflict- en crisisbeheersing binnen de Raad van Hoofdcommissarissen

Binnen de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) bestaat de portefeuille ‘Conflict- en Crisisbeheersing’ (CCB). De portefeuillehouder is namens de RHC aanspreekbaar op en verantwoordelijk voor het domein grootschalig en bijzonder optreden. De portefeuillehouder heeft een functionele relatie met het Platform Conflict- en Crisisbeheersing (Platform CCB). In dit platform zijn ieder korps afzonderlijk, de Koninklijke Marechaussee en het Ministerie van Binnenlandse en Koninkrijksrelaties op strategisch niveau vertegenwoordigd. Het Platform CCB adviseert de portefeuillehouder over grootschalig en bijzonder optreden. Het Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB) ondersteunt de portefeuillehouder en voert het secretariaat van het Platform CCB.

Toelichting

Doel van deze referentie is dat er op strategisch niveau inhoud wordt gegeven aan het stelselmatig verbeteren en verder professionaliseren van grootschalig en bijzonder optreden van de Nederlandse politie.

Openbare orde:

Het landelijk platform openbare orde en veiligheid adviseert het Platform CCB.

Rampenbestrijding:

Het landelijk platform coördinatoren rampenbestrijding adviseert het Platform CCB.

Grootschalige opsporing:

Er komt een landelijk platform van divisiechefs recherche, de regionale proceseigenaren opsporing. Ook dit platform adviseert het Platform CCB.

Normering:

1. De portefeuille Conflict- en Crisisbeheersing is toegewezen aan een lid van de Raad van Hoofdcommissarissen.
2. Er is een Platform Conflict- en Crisisbeheersing dat periodiek bij elkaar komt en waarin ieder korps is vertegenwoordigd.

Onderliggende documenten / bijzonderheden:

Het Platform CCB heeft minimaal twee themadagen per jaar. Het dagelijks bestuur van dit platform komt periodiek bijeen. In een cyclisch proces wordt inhoud gegeven aan het stelselmatig verbeteren van de taken en activiteiten op het gebied van grootschalig en bijzonder optreden. Door onder meer evaluaties, lezingen en workshops te organiseren, kan kennis genomen worden van ieders ervaringen en vernieuwingen.

Referentie 2

Portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing in de korpsen

In ieder korps is een portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing (CCB) voor de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing. De portefeuillehouder is namens het korps aanspreekbaar op en verantwoordelijk voor de kwaliteit van grootschalig en bijzonder optreden. De portefeuillehouder bevordert de afstemming tussen enerzijds de organisatie van grootschalig en bijzonder optreden en anderzijds de regionaal commandant van de brandweer en de regionaal geneeskundig functionaris (RGF) van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR). De portefeuillehouder heeft een functionele relatie met het bureau CCB en kan zich laten bijstaan door de coördinatoren en proceseigenaar van de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing.

Toelichting

Doel van deze referentie is het waarborgen van de kwaliteit van grootschalig optreden op strategisch niveau. De portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing vertegenwoordigt het korps in het landelijk Platform Conflict- en Crisisbeheersing (Platform CCB).

Openbare orde:

De portefeuillehouder CCB wordt bijgestaan door de coördinator openbare orde.

Rampenbestrijding:

De portefeuillehouder CCB wordt bijgestaan door de coördinator rampenbestrijding.

Grootschalige opsporing:

De portefeuillehouder CCB wordt bijgestaan door de proceseigenaar grootschalige justitiële opsporing.

Normering:

1. De portefeuillehouder CCB is benoemd door de korpsleiding.
2. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de portefeuillehouder CCB zijn vastgesteld door de korpsleiding.
3. De portefeuillehouder CCB heeft periodiek overleg met het bureau CCB.
4. De portefeuillehouder CCB neemt deel aan het Platform CCB.
5. De portefeuillehouder CCB bevordert periodiek overleg met de Regionaal Brandweercommandant en de Regionaal Geneeskundig Functionaris. Van dit overleg wordt een verslag gemaakt.

Onderliggende documenten / bijzonderheden:

- De brief Kabinetsstandpunt vuurwerkkramp Enschede van 20 april 2001 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Crisis Onderzoek Team, Een gijzeling in Helden, 2001.
- Handleiding opsporing in ontvoeringen en gijzelingen. Besluit college van PG's 10 april 2001 registratienummer 2001H005 en geldig tot 1 mei 2005.

Referentie 3

Bureau Conflict- en Crisisbeheersing korpsen

Ieder korps heeft een bureau conflict- en crisisbeheersing (bureau CCB) ingericht volgens de landelijke regeling. Het bureau is verantwoordelijk voor het organiseren, prepareren en realiseren van grootschalig politieoptreden inzake openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing. Het bureau heeft een functionele relatie met de portefeuillehouder conflict- en crisisbeheersing en vertegenwoordigt het korps in het landelijk platform openbare orde en veiligheid (LPOV), het landelijk platform coördinatoren rampenbestrijding en het landelijk platform voor de regionale proceseigenaren justitiële opsporing.

Toelichting

Het doel van deze referentie is meerledig:

- eenduidigheid en afstemming binnen de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing
- bevordering van de uitwisselbaarheid van functionarissen bureau CCB en van materieel inzake conflict- en crisisbeheersing
- samenwerking op landelijk niveau tussen de bureaus CCB

In de landelijke regeling zijn in ieder geval opgenomen de functionaliteit, de taken, de verantwoordelijkheden en de middelen van het bureau CCB, alsmede uitgangspunten over het bekleden van nevenfuncties door functionarissen daarvan.

Normering

1. Het bureau CCB is opgenomen in de formatie en feitelijk ingevuld.
2. Personele wijzigingen zijn gemeld aan het Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB).
3. Het bureau CCB heeft periodiek overleg met de portefeuillehouder CCB binnen het korps.

Referentie 4

Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB)

Er is een Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB) dat informatie, kennis en ervaring op het gebied van grootschalig en bijzonder optreden verzamelt, verwerkt, onderzoekt en beschikbaar stelt aan de korpsen. Het ECCB is verantwoordelijk voor het onderhoud en het beheer van het Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing (Referentiekader CCB). Het ECCB ondersteunt de portefeuillehouder CCB binnen de Raad van Hoofdcommissarissen, alsmede het Platform CCB en de bureaus CCB van de korpsen.

Toelichting

Het ECCB doet onderzoek naar trends en ervaringen in grootschalig en bijzonder optreden. Ook initieert en coördineert het centrum de ontwikkeling van nieuwe methoden, technieken en procedures voor grootschalig en bijzonder optreden, adviseert het centrum de portefeuillehouders CCB binnen de korpsen, onderhoudt het relaties met instituties die raakvlakken hebben op de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing. Voor kennisontsluiting maakt het ECCB gebruik van de kenniswaardenketen van het Politie Kennis Net (LSOP). Het ECCB voert daarnaast het secretariaat van het Platform CCB en maakt onderdeel uit van het Politie Instituut Openbare orde en Gevaarsbeheersing (PIOG) van het LSOP *Politie Onderwijs- en Kenniscentrum*.

Normering

1. Het ECCB is ingericht.
2. Het Platform CCB evalueert jaarlijks het functioneren van het ECCB.
3. Het ECCB bespreekt haar bevindingen periodiek met de portefeuillehouder CCB van de RvHC.
4. Het ECCB stelt haar kennis en expertise ter beschikking van korpsen en opleidingsinstituten die zich bezig houden met opleidingen inzake openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing.
5. Het ECCB onderhoudt relaties met instituties op de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

Besluit Raad van Hoofdcommissarissen, plenaire vergadering van 31 oktober en 1 november 2001.

Referentie 5

Korps Landelijke Politie Diensten

Het KLPD heeft een bijstandverlenende taak voor alle regionale korpsen bij grootschalige en bijzondere optredens. Zij houdt daartoe een aantal ondersteunende faciliteiten en diensten inclusief de benodigde medewerkers operationeel die desgevraagd snel in te zetten zijn op de locatie waar de betreffende gebeurtenis zich voordoet ter ondersteuning van het lokale korps.

Toelichting

Doel van deze referentie is te waarborgen dat het KLPD op een aantal haar toegewezen gebieden de ondersteuning kan verlenen die door de regionale korpsen wordt gevraagd. Zij heeft daartoe een aantal bijzondere faciliteiten en middelen ter beschikking die niet efficiënt cq effectief door een regionaal korps operationeel te houden zijn cq als een aanvulling kunnen worden beschouwd op de regionale faciliteiten, middelen en mensen.

Normering

Het KLPD maakt stelselmatig inzichtelijk welke diensten, middelen en faciliteiten zij beschikbaar heeft. Er wordt een servicelevel-agreement opgesteld, waarin de regionale korpsen en het KLPD met elkaar overeenkomen welke diensten geleverd kunnen worden, inclusief een omschrijving van gewenste kwaliteit, kwantiteit en snelheid van beschikbaarstelling.

Grondslag

- Politiewet 1993.
- Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden, 1995.

Referentie 6

Handboek Conflict- en Crisisbeheersing

Er is een Handboek Conflict- en Crisisbeheersing waarin landelijke regelingen zijn opgenomen die het grootschalig en bijzonder optreden in de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing ondersteunen en versterken.

Toelichting

Doel van deze referentie is te komen tot eenduidige regelingen over de structuur, de taken, de bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Eenduidigheid van deze regelingen bevordert de uitwisselbaarheid en samenwerking tussen korpsen. In het handboek zijn in ieder geval regelingen opgenomen aangaande:

- staf grootschalig en bijzonder optreden
- operationeel basisplan
- mobiele eenheid
- internationale samenwerking grootschalig en bijzonder optreden
- grootschalige justitiële opsporing
- commandoruimten
- bijzondere bijstand eenheid
- explosieven
- persoonlijke veiligheid
- opvang en nazorg personeel
- bureau conflict- en crisisbeheersing
- bijstand
- evenementenkalender
- evaluatie en verantwoording
- informatieproces (conform referentiekader werkprocessen opsporing en vervolging)
- opleiding
- officier van dienst
- mediabeleid en communicatieplan
- draaiboek grootschalig en bijzonder optreden
- alarmering, bereikbaarheid en beschikbaarheid
- registratie betrokkenen
- oefenen
- co-locatie meldkamer
- databank conflict- en crisisbeheersing

De landelijke regelingen worden op basis van onderzoek en ‘good practices’ ontwikkeld, ter validering voorgelegd aan het Platform CCB en vastgesteld door de Raad van Hoofdcommissarissen. Ook worden de regelingen afgestemd met de betrokken ministeries.

Normering

1. Er is een handboek CCB dat is vastgesteld door de Raad van Hoofdcommissarissen.

Grondslag

- Artikel 7 Besluit Beheer Regionale Politiekorpsen, 28/3/1994, Stb. 224.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkkramp 2001.
- Commissie Alders, Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001, Volendam 2001
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing Politie versie 1999.

Aanbeveling hierbij is de vorming van een landelijke databank, onder te brengen bij het ECCB, waarin ten behoeve van de drie domeinen expertise en experts zijn opgenomen.

Referentie 7

Beleids- en beheerscyclus

In ieder korps maakt het onderwerp conflict- en crisisbeheersing integraal onderdeel uit van de regionale beleids- en beheerscyclus.

Toelichting

Deze referentie borgt de voortgang, ontwikkeling en verantwoording van het onderwerp conflict- en crisisbeheersing. Onderdeel van de beleids- en beheerscyclus zijn in ieder geval:

- het beleidsplan
- de begroting
- het formatieplan
- het personeelsplan
- het opleidings- en oefenplan
- de middelen
- de evaluatie
- het jaarverslag

Normering

1. Er is een door het bevoegd gezag vastgesteld algemeen regionaal beleids- en beheersplan, waarin CCB is opgenomen.

Grondslag

- Politiewet 1993.
- Regeling Mobiele Eenheid, artikel 24.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

Voor de realisatie van de referenties wordt onder coördinatie van het ECCB een projectplan “Realisatie Referentiekader 2002” opgesteld, dat aan het Platform CCB wordt voorgelegd en door de RHC wordt vastgesteld.

Referentie 8

Algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden

Ieder korps heeft een algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.

Toelichting

Het doel van de referentie is in een eenduidige structuur duidelijkheid te verschaffen in de taken en verantwoordelijkheden binnen de functies grootschalig en bijzonder optreden. Dit maakt uitwisselbaarheid tussen de korpsen mogelijk van functionarissen in grootschalig en bijzonder optreden. In deze regeling zijn in ieder geval voorzieningen getroffen die het nemen van de eerste maatregelen, de continuïteit van grootschalig en bijzonder optreden, de continuïteit van de staande organisatie en de afstemming met brandweer en GHOR waarborgen. Tevens is in deze regeling opgenomen de relatie met het Openbaar Ministerie en het openbaar bestuur, die altijd gealarmeerd worden. In hoeverre het Openbaar Ministerie daadwerkelijk deelneemt aan de beleidsstaf of alleen op afroep beschikbaar is, is afhankelijk van de soort gebeurtenis. Dit is ter beoordeling van het Openbaar Ministerie.

Normering

1. De algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden is vastgesteld door de korpsleiding en het bevoegd gezag.
2. De in de algemene regeling opgenomen specifieke regelingen zijn opgesteld conform de regelingen uit het handboek CCB.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.
- T.Horrevorts, Ervaringen en lessen, conclusies en aanbevelingen, 2001.
- Huidige regelingen in de regio's.

Referentie 9

Staf grootschalig en bijzonder optreden

Ieder korps beschikt over minimaal één staf grootschalig en bijzonder optreden (SGBO), ingericht volgens de landelijke regeling.

Toelichting

Het doel is meerledig. Korpsen zijn voorbereid op GBO, de staf GBO is berekend op zijn taak en de 'topstructuur' bij GBO is overal toepasbaar. De kern van de staf bestaat uit een algemeen commandant (AC), een chef operatie (CHOP), een chef ondersteuning (CHON), een chef informatie (CHIN) en in voorkomende gevallen een chef opsporing. Voor de logistieke- en informatieprocessen bij de aanpak van gijzelingen en ontvoeringen binnen de commandostructuur staf GBO wordt een afzonderlijke landelijke regeling opgesteld. De algehele leiding bij GBO is in handen van een algemeen commandant. Deze heeft zonodig voor de uitvoering van zijn taak de beschikking over experts. Het bevoegd gezag stelt schriftelijk de kaders vast waarbinnen de staf GBO zijn taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden toepast. De staf grootschalig en bijzonder optreden is een projectmanagementorganisatie.

Normering

1. De staf grootschalig en bijzonder optreden is ingericht conform de landelijke regeling en is vastgelegd in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
2. Elk lid van de staf grootschalig en bijzonder optreden is in die hoedanigheid benoemd door de korpsleiding en voor een bepaalde periode aangesteld.
3. Er is voor de staf grootschalig en bijzonder optreden permanent een commando- en verbindingruimte beschikbaar. De ruimte is ingericht conform de landelijke regeling commandoruimten.

Grondslag

- Artikel 7 Besluit Beheer Regionale Politiekorpsen.

Grootschalige opsporing

- Handleiding opsporingen in ontvoering en gijzelingen.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

Momenteel heeft een aantal regio's overeenkomsten gesloten, gericht op onderlinge samenwerking en uitwisselbaarheid. Het Nationaal Coördinatiecentrum (NCC) is hierin betrokken en er wordt een landelijke databank opgericht, waarin ten behoeve van de drie domeinen de gegevens van experts zijn opgenomen. De landelijke databank wordt beheerd door het ECCB. Aandacht wordt gevraagd voor de landelijke ontwikkelingen en afstemming van commandoruimten en co-locatie meldkamers.

Referentie 10

Teams Grootschalige Justitiële Opsporing

Elk korps voorziet in één of meer Teams Grootschalige Justitiële Opsporing, ingericht conform de landelijke uitvoeringsregeling grootschalige justitiële opsporing.

Toelichting

Het doel van deze referentie is meerledig:

- beschikken over een snel inzetbare en eenduidige opvolgorganisatie door inzet van teams grootschalige justitiële opsporing bij grootschalige gebeurtenissen met een (inter-)regionaal of (inter-)nationaal karakter
- voorbereid zijn op onderlinge samenwerking in (inter)regionaal en (inter)nationaal verband
- uitwisselbaarheid van mensen en materieel tussen korpsen bevorderen

Deze organisatorische voorziening bestaat uit een vaste kern en uit een variabel contingent. In de landelijke uitvoeringsregeling grootschalige justitiële opsporing is in ieder geval opgenomen de opkomsttijd na alarmering van de leden van de vaste kern en van de leden van het variabele contingent. Voor de onderwerpen extremisme en terrorisme wordt verwezen naar het handboek 'Veiligheidsbeleid Nederlandse Politie', uitgave Nederlands Politie Instituut (NPI), oktober 2001.

Normering

1. Er is een door de korpsleiding en het bevoegd gezag vastgestelde regeling grootschalige justitiële opsporing.
2. De regeling grootschalige opsporing is opgesteld conform de landelijke regeling en opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
3. De teams zijn ingericht conform de landelijke uitvoeringsregeling grootschalige justitiële opsporing.
4. Er is minimaal één team Grootschalige Justitiële Opsporing.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

Er is een (te ontwikkelen) landelijke regeling grootschalige justitiële opsporing analoog aan de Regeling Mobiele Eenheid en Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden. Deze regeling wordt opgesteld door de projectgroep grootschalige justitiële opsporing en het ECCB. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Justitie stellen de landelijke regeling grootschalige opsporing vast. De landelijke uitvoeringsregeling grootschalige justitiële opsporing wordt opgesteld door de projectgroep grootschalige justitiële opsporing en het ECCB. De Raad van Hoofdcommissarissen stelt deze uitvoeringsregeling vast.

Referentie 11

Alarmering, bereikbaarheid en beschikbaarheid

Ieder korps is bij niet voorzienbare grootschalige en bijzondere gebeurtenissen in staat om de sleutelfunctionarissen binnen de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing op te roepen en snel in te zetten.

Toelichting

Doel van deze referentie is dat in elk korps de genoemde functionarissen in geval van een niet voorziene gebeurtenis binnen de vastgestelde reactietijden inzetbaar zijn. Per domein kunnen nog specifiek benoemde functies worden toegevoegd. In deze regeling zijn in ieder geval de volgende functionaliteiten en (sleutel)functionarissen opgenomen:

- beleidspiket/korpsleidingpiket
- Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden
- Bureau Conflict- en Crisisbeheersing
- Officier van Dienst
- ME en ondersteunende diensten
- kernbezetting grootschalige opsporing
- Burgemeester
- Openbaar Ministerie
- Bureau Bijstandskoördinatie van het korps landelijke politiediensten
- sleutelfunctionarissen van relevante partnerorganisaties

Grootschalige opsporing

Landelijke uniforme procedures, criteria regionaal bepaald.

Normering

1. De regelingen voor de alarmering, de bereikbaarheid en de beschikbaarheid zijn opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
2. De regeling is actueel en op het meld- en informatiecentrum aanwezig.
3. De sleutelfunctionarissen binnen de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing zijn uiterlijk 60 minuten na alarmering daadwerkelijk inzetbaar.
4. De ME/AE is uiterlijk 90 minuten na alarmering daadwerkelijk inzetbaar.

Grondslag

Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden van de Raad van Hoofdcommissarissen, 1995.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- W.J.M. de Haan e.a. 1998, Een onderzoek naar de achtergronden van de gebeurtenissen in de Oosterparkwijk in de nacht van 30 op 31 december 1997. Groningen 1998.
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkramp 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2 april 2001.
- Commissie Alders – Volendam 2001 onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht.
- Cafébrand Volendam, J.Polak 2001.
- Handleiding Behandeling Gevoelige Zaken OM, Besluit van college van PG's 14 april 2001 registratienummer 2001H004 geldig tot 15 juni 2005.
- Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP) en een soortgelijke regeling dient analoog te worden opgezet voor het OM.

Referentie 12

Draaiboek grootschalig en bijzonder optreden

Ieder korps maakt conform de landelijke regeling voor elk voorzienbaar grootschalig en bijzonder optreden een algemeen draaiboek en een operationeel draaiboek. Zij baseert zich daarbij op risicoanalyses en op de evenementenkalender.

Toelichting

Doel van deze referentie is dat bij elk grootschalig en bijzonder optreden, uniform en aan de hand van een beschreven plan, de taken en verantwoordelijkheden worden uitgevoerd. In het algemene draaiboek grootschalig en bijzonder optreden zijn in ieder geval opgenomen de beleidsuitgangspunten, de tolerantiegrenzen en de geweldsbepalingen. In het operationele draaiboek grootschalig en bijzonder optreden zijn in ieder geval de volgende punten opgenomen:

- scenariobeschrijvingen (inclusief risicoanalyse)
- beleidsuitgangspunten en doelstellingen
- tolerantiegrenzen
- bevelvoeringcommandostructuur (taken en verantwoordelijkheden)
- geweldsbepalingen
- organisatiestructuur/taken en bevoegdheden
- informatie- en opsporingsvoorzieningen
- justitieel traject
- inzet van mensen en middelen
- logistiek
- mediabeleid
- communicatieplan
- organigram en verbindingsschema
- veiligheidsparagraaf
- bestuurlijke maatregelen
- opvang en nazorg
- evaluatie

Er wordt gebruik gemaakt van een checklist operationele planning en briefing, het zogeheten '*vijf paragrafenmodel*'. Dit document is voortdurend in onderhoud en ontwikkeling.

Grootschalige opsporing

Aandachtspunten zijn: onderzoeksstrategie, inzet bijzondere opsporingsmiddelen en bevoegdheden, en de rol van het OM. Voor specifieke onderdelen wordt verwezen naar de Handleiding Opsporing en Ontvoering en Gijzelingen besluit PG'S van 10 april 2001 registratienummer 2001H005, geldig tot 1 mei 2005.

Normering

1. Er is een algemeen draaiboek grootschalig en bijzonder optreden opgesteld conform de landelijke regeling en vastgesteld door het bevoegd gezag.
2. Er is een operationeel draaiboek grootschalig en bijzonder optreden voor elke voorzienbare gebeurtenis, opgesteld conform de landelijke regeling.
3. In de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden is een standaardmodel opgenomen voor een operationeel draaiboek grootschalig en bijzonder optreden bij onvoorzienbare gebeurtenissen.

Grondslag

- Wet Rampen en Zware ongevallen, 1 maart 1985, met uitzondering van Hoofdstuk 5 dat op 1 juli 1986 in werking trad.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Door politieregio's aangeleverde draaiboeken aan het ECCB.

Referentie 13

Evenementenkalender

Ieder korps heeft een evenementenkalender, stemt deze af met de partnerorganisaties en stelt deze door tussenkomst van de Commissaris van de Koningin in de provincie ter beschikking van het Nationaal Coördinatie Centrum (NCC). Hierdoor hebben het korps, het Regionaal College, de Commissaris van de Koningin en het NCC inzicht in voorzienbaar capaciteitsbeslag.

Toelichting

Doel van de referentie is een planning te kunnen maken van de benodigde capaciteit voor grootschalig en bijzonder optreden op lokaal, provinciaal en landelijk niveau. In de evenementenkalender zijn in ieder geval de evenementen opgenomen die de reguliere inzetcapaciteit overstijgen, en evenementen die een vergunning vereisen. De politie maakt van deze evenementen altijd een risicoanalyse, stelt de benodigde inzetcapaciteit vast en adviseert het openbaar bestuur over de te stellen vergunningvoorwaarden. De evenementenkalender vermeldt in ieder geval de data, de duur, de aard en omschrijving van het evenement, de risicoanalyse en de verwachte inzetcapaciteit. Het bureau CCB beheert de evenementenkalender en stelt deze ter beschikking aan het bevoegd gezag en de betrokken partnerorganisaties.

Normering

1. De evenementenkalender is opgesteld conform de landelijke regeling.
2. Elk korps actualiseert de evenementenkalender voortdurend.
3. Elk korps stelt de evenementenkalender schriftelijk ter beschikking van het Regionaal College, de Commissaris van de Koningin, het nationaal coördinatiecentrum, de regionaal commandant van de brandweer en de regionaal geneeskundig functionaris van de GHOR.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Referentiekader 1999 – 2.3 Voorzienbare evenementen/conflicten, referentie 6.

Referentie 14

Internationaal grootschalig en bijzonder optreden

Ieder korps heeft voorzieningen ingericht volgens de landelijke regeling om bij grootschalig optreden internationaal samen te werken.

Toelichting

Globalisering, wegvallen van grenzen en gevolgen van incidenten geven het bestrijden van milieurampen, openbare ordeverstoringen, criminaliteit en terrorisme een internationale dimensie en leiden meer en meer tot internationale samenwerking. In de landelijke regeling worden de rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken functionarissen en instanties opgenomen. Denk hierbij aan:

- portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing
- Bureau Conflict- en Crisisbeheersing
- Koninklijke Marechaussee
- Regionaal College
- Commissaris van de Koningin
- Procureur Generaal
- Nationaal Coördinatie Centrum en de betrokken ministeries

Grootschalige opsporing

In het kader van internationale rechtshulp zijn het Informatieknoppunt politie van het KLPD en het Internationaal Coördinatiecentrum rechtshulpverzoeken (ICC) intermediair.

Normering

De voorzieningen ‘internationale samenwerking’ bij grootschalig en bijzonder optreden zijn opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden en ingericht conform de landelijke regeling.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Nationaal handboek crisisbesluitvorming NCC 1998 – hoofdstuk 9 Het Internationale Kader.
- Regeling voor de uitvoering inzake grensoverschrijdende observatie van het college PG's 4 september 1996, bekend gemaakt 25 maart 1997 nr. C97206.
- Brief Procureurs-generaal grensoverschrijdend verkeer, regeling voor de uitvoering rechtshulpverzoeken tot grensoverschrijdende observatie, 2 juli 1997.
- Bij grootschalige grensoverschrijdende gebeurtenissen wordt via de burgemeester en de Commissaris van de Koningin in de provincie, het NCC en eventueel het NCIPS gekend.

Referentie 15

Mediabeleid

Ieder korps heeft zijn mediabeleid bij grootschalig en bijzonder optreden ingericht volgens de landelijke regeling.

Toelichting

Doel van deze referentie is het transparant en eenduidig structureren van het mediabeleid bij grootschalig en bijzonder optreden. In de landelijke regeling zijn in ieder geval de volgende punten opgenomen:

- de taken, verantwoordelijkheden en middelen
- de wijze waarop de persvoorlichting op het strategisch, tactisch en operationeel niveau tussen de politie, het Openbaar Ministerie en het openbaar bestuur is georganiseerd
- de maatregelen ter voorkoming van informele en ongewenste informatieoverdracht

Openbare orde

Primaat Burgemeester

Rampenbestrijding

Primaat Burgemeester

Grootschalige opsporing

Primaat Hoofdofficier van Justitie

Normering

1. In elk draaiboek grootschalig en bijzonder optreden is een paragraaf ‘mediabeleid’ opgenomen.
2. Mediabeleid is onderdeel van de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden en is opgesteld conform de landelijke regeling. Voor de aanpak van gijzelingen en ontvoeringen is voor mediabeleid een afzonderlijke paragraaf opgenomen.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Wet Openbaarheid van Bestuur, 1 mei 1992
- Grootschalig politieoptreden, maatschappelijk verzet en geweldsvermijding, J.Terpstra-Universiteit Twente, 2000.
- Evaluaties Kerntransporten, betrokken regio's en ECCB, 2001.
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkcramp 2001.
- Commissie Alders – Volendam 2001. Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Een gijzeling in Helden, 2001.
- Handleiding Opsporing in Ontvoeringen en Gijzelingen, bijlage 1 persvoorlichting in ontvoeringszaken en gijzelingen, besluit college PG's, 10 april 2001, registratienummer 2001H005, geldig tot 1 mei 2005.

Referentie 16

Communicatieplan

Ieder korps heeft zijn communicatieplan bij grootschalig en bijzonder optreden ingericht volgens de landelijke regeling.

Toelichting

Doel van deze referentie is het transparant en eenduidig structureren van de in- en externe communicatie bij grootschalig en bijzonder optreden. In de landelijke regeling zijn in ieder geval de volgende punten opgenomen:

- de taken, verantwoordelijkheden en middelen
- de wijze van afstemming van de communicatie tijdens het grootschalige en bijzondere optreden
- de alarmering en informatievoorziening bij grootschalig en bijzonder optreden
- de informatievoorziening van en naar verwanten van mogelijke slachtoffers
- de maatregelen ter voorkoming van informele en ongewenste informatieoverdracht
- de communicatiestructuur voor de staf GBO, alsmede de informatievoorziening naar het korps, het bevoegd gezag en de partnerorganisaties
- briefen en debriefen van functionarissen grootschalig en bijzonder optreden intern en extern met de brandweer en de GHOR

Normering

1. In elk draaiboek grootschalig en bijzonder optreden is een paragraaf ‘communicatieplan’ opgenomen.
2. Communicatie is onderdeel van de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden en is opgesteld conform de landelijke regeling.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Wet Openbaarheid van Bestuur, 1 mei 1992.
- Grootschalig politieoptreden, maatschappelijk verzet en geweldsvermijding , J Terpstra-Universiteit Twente, 2000.
- Kerntransporten, evaluatie betrokken korpsen en ECCB, 2001
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkcramp 2001.
- Commissie Alders – Volendam 2001. Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.
- Crisis Onderzoek team, Een gijzeling in Helden, 2001.
- Handleiding Opsporing in Ontvoeringen en Gijzelingen, bijlage 1 persvoorlichting in ontvoeringszaken en gijzelingen, besluit college PG’s, 10 april 2001, registratienummer 2001H005, geldig tot 1 mei 2005.

Referentie 17

Informatieproces

Ieder korps heeft volgens de landelijke regeling voorzieningen ingericht voor het verzamelen, registreren, veredelen, analyseren en uitwisselen van informatie op het gebied van openbare orde, rampen en opsporing.

Toelichting

Het doel van deze referentie is het inrichten van het informatieproces. In de landelijke regeling hiervoor, zijn in ieder geval de volgende punten opgenomen:

- de procesbeschrijving voor het inwinnen, registreren, analyseren, veredelen, verstrekken en evalueren van informatie
- de aanvraag en de inrichting van tijdelijke registers
- een landelijke informatiestructuur en -systematiek
- het beheer en onderhoud van de informatie en van de processen
- de autorisatie van de politie en het Openbaar Ministerie voor de toegang tot tijdelijke registers en het gebruik van informatie
- het briefen en debriefen
- de evaluatie en verantwoording

Het ECCB borgt wetenschappelijke expertise bij het inrichten en de ontwikkeling van het informatieproces. Voor kennisontsluiting maakt het ECCB gebruik van de kenniswaardeketen van het Politie Kennis Net (LSOP).

Grootschalige opsporing

Zie positie OM in bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld terroristische misdrijven (landelijk Officier van Justitie Terreurbestrijding)

Normering

1. De voorzieningen zijn ingericht volgens de landelijke regeling informatieproces en zijn opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.

Grondslag

- Wet Openbaarheid van Bestuur
- Wet politieregisters
- Wet bijzondere politieregisters
- Regeling van de ministers van Justitie en BZKR, 25-7-1999, nr. 447921/594/GBJ/EA94/U2094

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Het verdient aanbeveling om conform een in Engeland ontwikkeld model een databank in te richten ten behoeve van grootschalige (recherche)gebeurtenissen. Dit ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en opsporingsstrategie.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.
- Evaluatie Kerntransporten betrokken regio's en ECCB, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Evaluatie EK 2000, vier delen.
- Grootschalig politieoptreden, maatschappelijk verzet en geweldsvermijding, J.Terpstra-Universiteit Twente, 2000.
- Crisis Onderzoek Team, Een gijzeling in Helden, 2001.

Referentie 18

Evaluatie en verantwoording

Korpsen evalueren ieder grootschalig en bijzonder optreden inzake openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige opsporing conform de landelijke regeling en leggen verantwoording af aan het bevoegd gezag.

Toelichting

Het doel van deze referentie is meerledig:

- leren van grootschalig en bijzonder optreden inzake openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing en stimuleren van een continu verbeteringsproces

Hiertoe worden wetenschappelijke onderzoeken en ervaringen gestructureerd verzameld en geanalyseerd en ter beschikking gesteld van de regio's. Onderdeel van elke evaluatie is ook de opvang en de nazorg van functionarissen grootschalig en bijzonder optreden. De leerpunten van politie en partnerorganisaties worden opgenomen in een landelijke databank, beheerd door het ECCB. De leermomenten zijn onderwerp van overleg met de betrokken ministeries, college commandanten regionale brandweer, de raden van regionaal geneeskundige functionarissen van de GHOR en de opleidingsinstituten. Ook komen de leermomenten aan de orde in het korpsbeheerdersberaad, het College van Procureurs-generaal en de platforms CCB, LPOV, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing.

- methodische verantwoording van grootschalig en bijzonder optreden afleggen aan het bevoegd gezag

Gebruik van evaluatie- en/of auditteams en/of –experts is mogelijk. Voor de verantwoording aan het bestuur en de interne operationele evaluatie wordt gebruik gemaakt van een in de landelijke regeling opgenomen checklist.

Grootschalige opsporing

Tussentijdse- en eindevaluatie conform een landelijk model. Ook gebruik van 'second opinion'.

Normering

1. Evaluatie vindt schriftelijk plaats volgens de landelijke regeling.
2. Verantwoording aan het bevoegd gezag vindt schriftelijk plaats volgens de landelijke regeling.
3. Journaals en verslaglegging worden gemaakt volgens de landelijke regeling.
4. Elke schriftelijke evaluatie wordt naar het ECCB gestuurd.
5. Het ECCB bespreekt ten minste één keer per jaar de leermomenten grootschalig en bijzonder optreden met haar netwerkpartners. Op basis daarvan adviseert het ECCB de portefeuillehouder CCB binnen de Raad van Hoofdcommissarissen en in de regio.

Grondslag

- Regeling Mobiele Eenheid artikel 26, maart 1994 nr. EA94/4900.
- Wet Rampen en Zware ongevallen 1 maart 1985.
- Wet Openbaarheid van Bestuur, artikel 2, lid 5.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Het verdient aanbeveling om bij grootschalige incidenten intervisiemomenten te organiseren waarbij gebruik gemaakt kan worden van expertteams, denktanks en de databank ECCB. Deze kunnen in de toekomst worden geformeerd en vastgelegd in formats, ontwikkeld door domeinvertegenwoordigers in samenwerking met universiteiten en het ECCB. Tijdens langdurige inzet kan monitoring plaatsvinden door auditteams.
- Nationaal Handboek Crisis Besluitvorming, Hoofdstuk 10 Evaluatie, NCC 1998.
- Crisis Onderzoek Team, Voetbal en geweld, n.a.v. huldiging Feyenoord in Rotterdam 25.04.1999.
- Vuurwerk na de Huldiging, Politie Rotterdam 14 juni 1999.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2000.
- Regiopolitie Amsterdam – Amstelland, Evaluaties Koninginnedag 2001, 2001.

- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkcramp 2001.
- Commissie Alders – Volendam 2001. Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht, 2001.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Openbare orde in Nederland, 2000.
- Regiopolitie Amsterdam – Amstelland, Stappenplan Amsterdam.
- Handleiding Bestuurlijke Ophouding, BZKR 2000 – Hoofdstuk 8 Evaluatie van bestuurlijke ophouding.

Referentie 19

Officier van Dienst

Ieder korps voorziet in een ‘officier van dienst’ die verantwoordelijk is voor het nemen van de eerste maatregelen bij een grootschalige en bijzondere gebeurtenis, waaronder ook ‘plaats-delicthmanagement’ (PDM) en optreden binnen het multidisciplinaire Coördinatie Team Plaats Incident (CTPI) en Commando Ongevals- en Rampterrein (CORT). Het meld- en informatiecentrum coördineert in opdracht van de Officier van Dienst(OvD) de te nemen eerste maatregelen.

Toelichting

Deze referentie heeft als doel dat er direct na aanvang van een grootschalige en bijzondere gebeurtenis sturing wordt gegeven aan de operationele taak van de betreffende korpsonderdelen. De officier van dienst informeert de beslissingsbevoegde over de situatie ter plaatse en adviseert over eventuele opschaling. In de landelijke regeling Officier van Dienst zijn in ieder geval opgenomen protocollen en checklists voor het nemen van de eerste maatregelen, de opschaling bij grootschalige en bijzondere gebeurtenissen en de eventuele overdracht aan de staf GBO.

Normering

1. Er is altijd een Officier van Dienst beschikbaar.
2. De door de korpsleiding vastgestelde eisen voor deze functie bevatten in ieder geval: gecertificeerd hulpofficier van justitie, de basisopleiding crisisbeheersing en rampenbestrijding en de basisopleiding PDM.
3. In de functiebeschrijving ‘medewerker meld- en informatiecentrum’ zijn in ieder geval de basisopleiding crisisbeheersing en rampenbestrijding en de basisopleiding PDM als eis opgenomen.
4. De regeling Officier van Dienst is opgesteld conform de landelijke regeling en vastgesteld door de korpsleiding.
5. Er is een regeling PD-management/CTPI-management die is vastgesteld door de korpsleiding.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Het verdient aanbeveling om in de regelgeving een tijdslimiet van 30 minuten op te nemen voor het ter plaatse zijn van de Officier van Dienst.
- Crisis Onderzoek Team, Een gijzeling in Helden, 2001.

Referentie 20

Regeling Mobiele Eenheid

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties actualiseert de Regeling ME. De Raad van Hoofdcommissarissen actualiseert de 'Uitvoeringsregeling ME'. Ieder korps heeft deze actuele uitvoeringsregeling geïmplementeerd.

Toelichting

Doel van deze referentie is het bevorderen van de uitwisselbaarheid van functionarissen en materieel tussen korpsen in het kader van bijstand bij grootschalig en bijzonder optreden en het voorbereid zijn op samenwerking in interregionaal ME optreden.

Normering

1. De landelijke regeling ME is niet ouder dan vier jaar en loopt synchroon met de beleids- en actieplancyclus Nederlandse politie.
2. De landelijke 'Uitvoeringsregeling ME' is niet ouder dan vier jaar en de Raad van Hoofdcommissarissen stelt deze vast.
3. Ieder korps heeft de voorzieningen ingericht conform de landelijke uitvoeringsregeling ME en opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.

Grondslag

- Politiewet 1993, Art. 48 lid 1.
- Regeling Mobiele Eenheid, Art. 6,12 en 17.
- Besluit Beheer Regionale Politiekorpsen.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- De Landelijke regeling Mobiele Eenheid 1994 en de Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden 1995 zijn aan herziening toe, in ieder geval met betrekking tot de verkenningseenheid en de levende have.
- Crisis Onderzoek Team, Evaluatie EK 2000, vier delen.
- Crisis Onderzoek Team, Voetbal en geweld, n.a.v. huldiging Feyenoord in Rotterdam 25.04.1999.
- Vuurwerk na de Huldiging, Politie Rotterdam 14 juni 1999.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.

Referentie 21

Persoonlijke veiligheid

Elk korps treft voorzieningen om de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van functionarissen bij grootschalig en bijzonder optreden te waarborgen. Hiervoor is in elk operationeel draaiboek een veiligheidsparagraaf opgenomen en is voor elk grootschalig en bijzonder optreden een verantwoordelijke veiligheidscoördinator aangesteld.

Toelichting

Doel van deze referentie is om bij grootschalig en bijzonder optreden maatregelen te treffen op basis van een risicoanalyse, gericht op het bevorderen van veiligheid voor het betrokken personeel. De veiligheid van personeel heeft de eerste prioriteit. De veiligheidscoördinator maakt deel uit van de organisatie van de staf GBO.

Normering

1. Voor elk grootschalig en bijzonder optreden is een veiligheidscoördinator aangesteld en opgenomen in de organisatie van de staf GBO.
2. Elk operationeel draaiboek grootschalig en bijzonder optreden bevat een veiligheidsparagraaf.
3. Na elk grootschalig en bijzonder optreden worden de genomen veiligheidsmaatregelen schriftelijk geëvalueerd als integraal onderdeel van de evaluatie grootschalig en bijzonder optreden.

Grondslag

- ARBO-wetgeving.
- Arbeidstijdenwet
- Regelingen betreffende bewapening, uitrusting en kleding

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkcramp 2001.
- Commissie Alders Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001, Volendam 2001.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.
- Veiligheidsonderzoek ACP 'Blauwe testbuisjes', september 2001.
- J.M. Verheul, Handleiding nieuwe regels handhaving openbare orde, 2000.
- W. Koopstra, P. Ende, Zakboek bestrijding openbare-ordeverstoringen, 2000.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Leidraad Maatramp, 2000.

Referentie 22

Opvang en nazorg personeel

Ieder korps voorziet in opvang en nazorg van functionarissen bij grootschalig en bijzonder optreden volgens de landelijke regeling. Hiervoor is in elk draaiboek grootschalig en bijzonder optreden een paragraaf 'opvang en nazorg' opgenomen.

Toelichting

Doel van de referentie is de gezondheid en het welzijn van medewerkers. De regeling voorziet in de uitwisselbaarheid van functionarissen tussen de korpsen in het kader van opvang en nazorg bij grootschalig optreden. In de landelijke regeling is in ieder geval opgenomen dat er een collegiaal opgeleid opvangteam 'schokkende ervaringen' is, dat zo nodig gebruik maakt van professionele ondersteuning.

Normering

1. Er is in elk geval een collegiaal opvangteam, dat berekend is op de taak en zo nodig gebruik maakt van professionele ondersteuning.
2. Voor de opvang en de nazorg van functionarissen bij grootschalig en bijzonder optreden is een plan opgesteld dat is vastgesteld door de korpsleiding en dat is opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
3. In ieder operationeel draaiboek grootschalig en bijzonder optreden is een paragraaf 'opvang en nazorg' opgenomen.
4. Na elk grootschalig en bijzonder optreden vindt van de opvang en de nazorg schriftelijke evaluatie plaats die integraal onderdeel is van de evaluatie grootschalig en bijzonder optreden.

Grondslag

- Politiewet 1993
- Regeling Mobiele Eenheid 1994, artikel 25 Nazorg en evaluatie
- Arbo-wetgeving
-

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Evaluatie Unit Nazorg Vuurwerkramp Politie Twente, 2001.
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkramp 2001- dl. 10 – 6.4 Personeelszorg, 6.7 Opvang en nazorg.
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkramp 2001- dl. C, praktische hulpverlening
- Crisis Onderzoek Team, Kritieke momenten; studies over beslissen in moeilijke omstandigheden, 1990.
- Commissie Alders – Volendam 2001. Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Bossche Avonden, 2001.
- Crisis Onderzoek Team, Voetbal en geweld, n.a.v. huldiging Feyenoord Rotterdam 25.04.1999.
- Politie Rotterdam, Vuurwerk na de Huldiging, evaluatie na huldiging Feyenoord 25.04.1999.

Referentie 23

Bijstand

Ieder korps beschikt over een eenduidige, conform de landelijke regeling opgestelde procedure voor het aanvragen van bijstand grootschalig en bijzonder optreden voor de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing.

Toelichting

Doel van deze referentie is dat binnen een korps bekend is op welke wijze de verschillende vormen van bijstand aangevraagd moeten worden, door welke actoren en op welke wijze hierin overzicht wordt verkregen. In de procedure zijn in ieder geval opgenomen:

- aanvraagformulieren
- routing, taken
- verantwoordelijkheden
- de daarmee belaste functionarissen

In de landelijke regeling bijstand zijn in ieder geval opgenomen de rol, de taken en de verantwoordelijkheden van het korps, de Burgemeester, de Korpsbeheerder, de Hoofdofficier van Justitie, de Commissaris van de Koningin, het Nationaal Coördinatie Centrum, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Justitie. De landelijke regeling bijstand is analoog aan de paragraaf bijstand in de Uitvoeringsregeling ME van de Raad van Hoofdcommissarissen 1995.

Normering

1. Er is een door de korpsleiding vastgestelde procedure die is opgesteld conform de landelijke regeling.
2. De procedure is opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
3. De procedure is 24 uur per dag in werking te stellen.
4. De levering van bijstand wordt na elk grootschalig en bijzonder optreden schriftelijk geëvalueerd en opgenomen in de evaluatie grootschalig en bijzonder optreden.

Grondslag

- Politiewet 1993.
- Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden, 1995

Grootschalige opsporing

- Regeling Bijzondere Bijstandseenheden (BBE).
- Uitvoeringsregeling Bijzondere Bijstandseenheden (BBE).
- Regeling Explosieven Opruimings Commando Koninklijke Landmacht (EOCKL).
- Handleiding Opsporing in Ontvoeringen en Gijzelingen, besluit college PG's, 10 april 2001, registratienummer 2001H005, geldig tot 1 mei 2005.
- Regeling Samenwerking Forensisch Onderzoek Bomexplosies (SFOB).

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming, NCC, 1998 – Hoofdstuk 6 .

Referentie 24

Registratie betrokkenen

Ieder korps is in staat om ook bij grootschalig en bijzonder optreden de meldingen over gewonden, vermisten en dodelijke slachtoffers te registreren en over te dragen aan het gemeentelijk registratie- en informatiepunt. Ieder korps maakt hierbij gebruik van het landelijke calamiteitsnummer.

Toelichting

Doel van deze referentie is direct na het plaatsvinden van grootschalige en bijzondere gebeurtenis te kunnen starten met de registratie van gegevens over vermisten, gewonden, dodelijke slachtoffers, verificatie van vermisten en informatie over verwanten. De voorziening heeft tevens tot doel om in afwachting van de opstart van het gemeentelijk registratie- en informatiepunt de nodige maatregelen te treffen. Deze registratie is van belang voor mogelijk strafrechtelijk onderzoek, identificatie en informatie over betrokkenen. Voor de registratie is een landelijk registratieformulier ontwikkeld, alsmede een (inter)nationaal registratiesysteem dat is afgestemd op de gemeentelijke bevolkingsadministraties. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het realiseren van het landelijke calamiteitsnummer.

Grootschalige opsporing

Binnen grootschalige opsporing een functionaliteit aanwijzen voor de strafrechtelijke en opsporingsmatige zorg op dit punt.

Normering

1. De voorzieningen voor de registratie van meldingen over gewonden, vermisten en dodelijke slachtoffers zijn ingericht conform de landelijke regeling.
2. De voorzieningen voor de registratie van meldingen over gewonden, vermisten en dodelijke slachtoffers zijn opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
3. Voor de registratie wordt gebruik gemaakt van een standaard registratieformulier.
4. Voor de verwerking van gegevens maakt het korps gebruik van het (inter)nationale registratiesysteem.
5. Er is een landelijk calamiteitsnummer.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Eindrapport commissie Oosting, Vuurwerkramp 2001, deel. 10 b 6.9.2.5. de specifieke problematiek van de vermistenlijst.
- Eindrapport commissie Oosting, Vuurwerkramp 2001, hoofdstuk Slotbeschouwing 4.4 het belang van een goede registratie.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Commissie Alders – Volendam 2001. Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001.
- De belangen in deze zijn voor de politie bijzonder groot, gelet op de processen strafrechtelijk onderzoek en identificatie. Gemeentelijke overheden dienen op dit taakaspect te worden ingericht. Zie ook de rol van KLPD- Rampen Identificatie Team (RIT).

Referentie 25

Samenwerking bij rampen

Ieder korps werkt bij de bestrijding van rampen samen met de betrokken partners en ondersteunt deze bij de uitvoering van hun taken. In ieder geval organiseert het korps de processen, begidsen, evacueren en ontruimen, handhaven openbare orde, strafrechtelijk onderzoek, identificeren van slachtoffers, verkeer regelen, afzetten en afschermen.

Toelichting

Doel van deze referentie is dat elk korps voorbereid is op samenwerken bij rampenbestrijding. Zij is proceseigenaar van de bovengenoemde processen. Verder ondersteunt zij desgewenst de partnerorganisaties bij de uitvoering van de hen toebedeelde processen. Verslaglegging en nazorg zijn hierin geïntegreerd.

Normering

1. Processen begidsen, evacueren en ontruimen, handhaven openbare orde, strafrechtelijk onderzoek, identificeren van slachtoffers, verkeer regelen, afzetten en afschermen zijn ingericht conform het basisplan rampenbestrijding.
2. Na elk grootschalig en bijzonder optreden vindt van de samenwerking schriftelijke evaluatie plaats die integraal onderdeel is van de evaluatie grootschalig en bijzonder optreden.

Grondslag

- Politiewet 1993.
- Wet Rampen en Zware ongevallen, 1 maart 1985.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Basisplannen rampenbestrijding.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties “De veiligheidsketen gesmeed”: beleidsnota rampenbestrijding 2000 – 2004, 1999
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Oefenen is noodzaak, project “Op weg naar effectief oefenen”, 2001.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Leidraad Maatramp, 2000.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie, Leidraad Operationele Prestaties, 2001.
- Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming, NCC, 1998.

Referentie 26

Co-locatie meldkamers

Ieder korps richt een gecombineerde meldkamer in en werkt daarin samen met de brandweer, de GHOR en eventuele andere partnerorganisaties.

Toelichting

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties moeten de meldkamers van de politie, de brandweer, de GHOR en eventuele andere diensten ondergebracht zijn op een gecombineerde locatie. Deze zogenaamde co-locaties moeten voor 1 januari 2004 operationeel zijn. Het doel van deze referentie is het realiseren van samenwerking tussen diensten in de meldkamer bij grootschalig en bijzonder optreden.

Normering

1. Ieder korps heeft met de regionale brandweer, de GHOR en eventuele andere partnerorganisaties een plan opgesteld voor de inrichting van de co-locaties, dat vervolgens is vastgesteld door het bevoegde gezag.
2. De co-locatie is voor 1 januari 2004 operationeel.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Eindrapport commissie Oosting, Vuurwerkramp 2001.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, brief van 12 juli 2001 over co-locatie meldkamers en maatrampscenario's.

Referentie 27

Opleiding

Ieder korps laat alle functionarissen die zijn genoemd in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden, opleiden.

Toelichting

Doel van deze referentie is door middel van opleiding competenties te verwerven en door gelijke opleiding volgt de uitwisselbaarheid van functionarissen, ervaring en kennis tussen de korpsen. Bestaande en nieuwe opleidingen worden gevalideerd en gelegitimeerd. Om het multidisciplinaire karakter van grootschalig optreden te waarborgen wordt reeds samengewerkt met relevante partners. Vanaf 2003 vallen deze opleidingen onder de term functiegerichte applicatie.

Grootschalige Justitiële Opsporing (GJO)

Het opleidingsplan richt zich tevens op bepaalde functionarissen buiten de GJO-organisatie, wier functioneren onmiddellijk van invloed is op de effectiviteit van het GJO (bijvoorbeeld PD-management).

Normering

1. Er is een opleidingsplan grootschalig en bijzonder optreden, dat is vastgesteld door de korpsleiding en is opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
2. De opleidingen zijn door de onderscheiden opleidingsinstituten ontwikkeld en gestandaardiseerd.
3. Aan de opleidingen grootschalig en bijzonder optreden zijn competenties verbonden.
4. De functionarissen grootschalig en bijzonder optreden voldoen aan de in de opleidingen verbonden competenties.

Grondslag

- Politiewet 1993.
- Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden 1995.
- Regeling Mobiele Eenheid 1994.
- LSOP-wet, 29 september 1994, Stb. 1994, 780.
- Wet Rampen en Zware Ongevallen, 1 maart 1985.
- Arbo-wetgeving.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Rapport Putman: Multidisciplinair opleiden en oefenen in rampenbestrijding, werkgroep herijking opleidingen rampenbestrijding.
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkkramp 2001.
- Commissie Alders – Volendam 2001. Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, brief Kabinetsstandpunt vuurwerkkramp Enschede van 20 april 2001 (onder meer centralisten meldkamers).
- ‘Golden hour’ 1e maatregelen afspraak Raad van Hoofdcommissarissen.
- Vergelijkbare opleidingsvoorzieningen dienen geformuleerd te worden ten behoeve van leden van het Openbaar Ministerie. Dringende aanbeveling is om in de initiële opleiding politie onderwijs 2002 aandacht te besteden aan het optreden in de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing.
- Afstemming en waar mogelijk integratie met oefenplannen wordt aanbevolen.

Referentie 28

Oefenen

Ieder korps oefent de voor het grootschalig en bijzonder optreden benodigde vaardigheden in mono- en multidisciplinair verband.

Toelichting

Doel van deze referentie is de benodigde vaardigheden op peil te houden voor het nemen van eerste maatregelen, het op- en afschalen en het optreden bij grootschalige en bijzondere gebeurtenissen. Dit oefenplan is bestemd voor alle functionarissen die in dit kader op strategisch, tactisch en operationeel niveau betrokken zijn. Het (inter)regionaal/(inter)nationaal oefenplan is afhankelijk van de regiogrootte, ligging en mate van samenwerking met partners. De betrokken eenheden/functionarissen oefenen onder realistische omstandigheden. Deze oefeningen resulteren in een schriftelijke evaluatie en eventuele 'good practices' voor toekomstig grootschalig en bijzonder optreden.

Grootschalige opsporing

Let op specifieke oefeningen gijzeling en ontvoeringen.

Normering

1. De korpsleiding heeft conform de landelijke regeling voor de domeinen openbare orde, rampenbestrijding en grootschalige justitiële opsporing oefenplannen vastgesteld, die zijn opgenomen in de algemene regeling grootschalig en bijzonder optreden.
2. De oefeningen worden schriftelijk geëvalueerd en ten minste één keer per jaar besproken met de onderscheiden opleidingsinstituten.
3. Per functionaris is inzicht in het aantal geplande en het aantal gerealiseerde oefen uren per jaar.

Grondslag

- Politiewet 1993.
- Regeling Mobiele Eenheid, 1994.
- Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden, 1995.
- LSOP-wet 29 september 1994, Stb. 1994, 780.
- Arbo-wetgeving.
- Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, oefenen is noodzaak, project 'Op weg naar effectiever oefenen', 2001.

Onderliggende documenten / bijzonderheden

- Crisis Onderzoek team, Een gijzeling in Helden, 2001.
- Eindrapport Commissie Oosting Vuurwerkramp 2001.
- Commissie Alders, Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001, Volendam 2001.
- Cafébrand in Volendam, J. Polak, 2001.
- Crisis Onderzoek team, Bossche Avonden, 2 april 2001.
- Afstemming en waar mogelijk integratie met opleidingsplannen wordt aanbevolen.

Begrippen	Omschrijving
Aanhoudings Eenheid	Zie Regeling en Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheid 1994/1995.
Bratra	Zie Regeling en Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheid 1994/1995.
Beleidspiket	Namens de Korpsleiding piket hebbende bevoegde functionaris
Beleidsuitgangspunten	Door het bevoegd gezag gestelde kaders betreffende de handhaving van openbare orde en/of rechtsorde en/of justitiële opsporing.
Bereikbaarheidsregeling	De wijze waarop medewerkers bereikbaar en oproepbaar zijn, waarvan een actueel overzicht op de regionale meldkamer beschikbaar is.
Beschikbaarheidsregeling	De wijze waarop een korps heeft geregeld, inclusief normeringstijden, dat bepaalde functionarissen, groepen en korpsonderdelen op afroep beschikbaar zijn voor calamiteiten. (dienst buiten kantooruren, piket of consignatie)
Bestuur	Personen in openbare dienst die uit hoofde van hun functie als bevoegd gezag zijn aangesteld.
Beleidscentrum	De plaats waar respectievelijk onder voorzitterschap van: (G)BT: de burgemeester PCC: de commissaris van de Koningin NCC: de minister (president), besluitvorming, beleidsbepaling en beleidscoördinatie plaatsvindt.
Commando- en verbindingsruimte	Een daartoe geoutilleerde ruimte van waaruit het commando over de operatie wordt gevoerd.(Organisatorische voorziening van de betrokken diensten/organisaties, waar vandaan zij de operatie voor de eigen discipline leiden. (Incl. inzet en aansturing van personeel en materieel).
Competentie	(Bekwaamheid) integratie van kennis, vaardigheden, houding, persoonlijke eigenschappen en ervaring.
Draaiboek	Algemeen draaiboek: een in algemene termen uitgewerkt plan, opsomming van de werkwijze ter voorbereiding op een voorzienbare gebeurtenis. Operationeel draaiboek: een in detail uitgewerkt algemeen draaiboek voor een specifieke gebeurtenis. Allen vormgegeven conform het “5 paragrafen model”.
Driehoeksoverleg	<i>Regionaal:</i> overleg tussen de Korpsbeheerder, de Hoofdofficier van Justitie en de regionale Korpschef. <i>Lokaal:</i> overleg tussen de Burgemeester, de (gebieds-) Officier van Justitie en de lokale politiechef.
Evaluatieteam	Team samengesteld uit vertegenwoordigers vanuit de korpsen dat onder coördinatie van het ECCB inzetbaar is voor evaluatie van de processen bij grootschalig- en of bijzonder politietoetreden
Evenementen	Voorzienbare en onvoorzienbare gebeurtenissen die: A) meer dan de dagelijkse politie zorg vergen; B) vergunningplichtig zijn; C) risico dragen; D) die de reguliere personele capaciteit overstijgen. Zoals: Staatsbezoeken, Koninklijke activiteiten en demonstraties
Expert(team)	Persoon of groep van personen die als (ervarings-)deskundige(n) uit verschillende disciplines zijn opgenomen in de database bij het ECCB en op grond van kennis en ervaring als expert(-team) kunnen optreden

Functieprofiel	Competenties waaraan een medewerker voor de vervulling van een bepaalde functie moet voldoen. Voor de rampenbestrijding zijn deze profielen beschreven in “rapport Putman”
Kenniswaardeketen	Orderingskader van activiteiten die in de levenscyclus van kennis uitgevoerd worden. Bij het PKN bestaat deze uit een zestal activiteiten: verzamelen, veredelen, verspreiden, gebruiken, evalueren en beheren.
ME peloton	Zie Regeling Mobiele Eenheid 1994 en Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden 1995.
Officier van Dienst	De voor het operationeel proces eerstverantwoordelijke functionaris op niveau van \geq inspecteur en tenminste voorzien van de kwalificatie hulpofficier van justitie, PD management, CTPI en CORT.
Onderhandelaar	Een daartoe opgeleide functionaris die in groepsverband ook kan worden ingezet bij een grootschalig en bijzonder optreden, waarbij zijn inzet is gewenst.
Portefeuillehouder CCB	<i>Landelijk:</i> Degene die binnen de raad van hoofdcommissarissen beleidsmatig verantwoordelijk is voor het taakveld CCB. <i>Regio:</i> Degene die met mandaat van de korpschef, binnen het korpsmanagement, beleidsmatig verantwoordelijk is voor de organisatie van en preparatie op het vlak van CCB.
Proceseigenaar CCB	Degene die procesverantwoordelijk is voor de coördinatie en voorbereiding van een CCB proces.
Risico analyse	De op basis van een risico inventarisatie gemaakte analyse van de te verwachten risico's
Sleutelfunctionaris	Degene die door de korpsleiding formeel is aangewezen voor het vervullen van een vitale functie ten behoeve van de 3 domeinen.
Tolerantiegrenzen	De door het bevoegd gezag aangegeven marges waar overheidsingrijpen geboden is, daarbij rekening houdend met het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel.
Veiligheidsregio	Regio op schaal van de politieregio's waarbinnen zowel politie, brandweer als GHOR zijn ondergebracht onder één gezag en één bestuur
Vijfhoeksoverleg	Het driehoeksoverleg aangevuld met de regionaal commandant brandweer en de regionaal geneeskundig functionaris, dat gericht is op beleidsafstemming voor opdrachten aan de operationele diensten
Vijf paragrafenmodel	Systematiek waarmee een draaiboek wordt geschreven, samengesteld uit de hoofdstukken Toestand, Opdracht, Uitvoering, Verzorging en Bevelvoering en verbindingen

Geraadpleegde bronnen

Besluit van Raad van Hoofdcommissarissen/plenaire vergadering van 31 oktober en 1 november 2001.

Blauwe testbuisjes/Algemene Christelijke Politiebond, uitgave ACP september 2001.

Brief van 12 juli 2001 over co-locatie meldkamers en maatrampscenario's/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Circulaire van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, handelend in overeenstemming met de minister van Defensie, houdende richtlijnen voor het optreden bij kapingen, gijzelingen en ontvoeringen/Ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken.

Confidentiële regeling van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken (nr. R 9/94) houdende vaststelling van onder andere de organisatie, paraatheid en bewapening en uitrusting van bijzondere bijstandseenheden/Ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken, 1994.

Bossche Avonden/Crisis Onderzoek Team, 21 april 2001.

Onderzoek naar het optreden van bestuur, justitie en politie tijdens de ongeregelheden in 's-Hertogenbosch (16 – 18 december 2000).

Cafébrand in Volendam/J. Polak, 2001.

“De veiligheidsketen gesmeed”/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 1999.
Beleidsnota rampenbestrijding 2000 – 2004.

Een gijzeling in Helden/Crisis Onderzoek Team, 2001.

Een onderzoek naar de achtergronden van de gebeurtenissen in de Oosterparkwijk in de nacht van 30 op 31 december 1997/W.J.M. de Haan e.a., Groningen 1998.

Ervaringen en lessen, conclusies en aanbevelingen/T.Horrevorts, 2001.

Evaluatie EK 2000/Crisis Onderzoek Team, vier delen.

Evaluatie Kerntransporten/betrokken regio's en ECCB, 2001.

Evaluatie Unit Nazorg Vuurwerkkramp Politie Twente, 2001.

Evaluaties Koninginnedag 2001/Regiopolitie Amsterdam-Amstelland, 2001.

Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure (GRIP), 2001.

Grensoverschrijdend verkeer/Brief Procureurs-generaal, 2 juli 1997.
Regeling voor de uitvoering rechtshulpverzoeken tot grensoverschrijdende observatie.

Golden hour' 1e maatregelen/afpraak Raad van Hoofdcommissarissen.

Grootschalig politieoptreden, maatschappelijk verzet en geweldsvermijding/J.Terpstra-Universiteit Twente, 2000.

Handleiding Behandeling Gevoelige Zaken OM/Besluit van college van PG's, 14 april 2001
registratienummer 2001H004 geldig tot 15 juni 2005.

Handleiding Bestuurlijke Ophouding/BZKR, 2000.

Handleiding nieuwe regels handhaving openbare orde/J.M. Verheul. Uitgave 2000.

Handleiding opsporing in ontvoeringen en gijzelingen/Besluit college van PG's 10 april 2001
registratienummer 2001H005 en geldig tot 1 mei 2005.

Kabinetsstandpunt vuurwerkramp Enschede/Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, 20 april 2001.

Kritieke momenten/Crisis Onderzoek Team, 1990.
Studies over beslissen in moeilijke omstandigheden.

Leidraad Operationele Prestaties/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2001.

Leidraad Maatrap/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2000.

LSOP wet, 29 september 1994, Stb.780.

Multidisciplinair opleiden en oefenen in rampenbestrijding, werkgroep herijking opleidingen
rampenbestrijding/Rapport Putman.

Nationaal Handboek Crisis Besluitvorming/NCC, 1998.

Oefenen is noodzaak/project "Op weg naar effectief oefenen", Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, 2001.

Onderzoek cafébrand Nieuwjaarsnacht 2001/Commissie Alders. Volendam, 2001.

Openbare orde in Nederland/Crisis Onderzoek Team, 2000.

Politiewet 1993.

Referentiekader Conflict- en Crisisbeheersing Versie 1999, Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, 2000.

Regeling Bijzondere Bijstandseenheden/Regeling van de ministers van Justitie en Koninkrijksrelaties van
13/12/2000, nr. R83/00 en nr. EA2000/96291, Stcrt 252 houdende regels met betrekking tot bijzondere
bijstandseenheden.

Regeling Mobiele Eenheid/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Justitie, nrs. EA94/U900
430248/594/GBJ. 's-Gravenhage, 1994.

Regeling Samenwerking Forensisch Onderzoek Bomexplosies (SFOB).

Regeling van de ministers van Justitie, van Binnenlandse zaken en van defensie (nrs. 430239/594/GBJD,
EA94/U 888 respectievelijk C 93.223) houdende instelling van de bijzondere bijstandseenheden
Defensie/Ministeries van Justitie, Binnenlandse zaken en defensie,1994.
(instellingsregeling bijzondere bijstandseenheden Defensie).

Regeling voor de uitvoering inzake grensoverschrijdende observatie/College PG's, 4 september 1996.
Bekend gemaakt 25 maart 1997 nr. C97206.

Stappenplan Amsterdam/Regiopolitie Amsterdam – Amstelland, 2001.

Uitvoeringsregeling Mobiele Eenheden/Raad van Hoofdcommissarissen. Zoetermeer, 1995.

Veiligheidsbeleid Nederlandse Politie/Nederlands Politie Instituut. Uitgave oktober 2001.

Voetbal en geweld/Crisis Onderzoek Team, oktober 1999. Onderzoek naar aanleiding van rellen en plunderingen bij een huldiging in Rotterdam (25 april 1999).

Vuurwerk na Huldiging/Regiopolitie Rotterdam Rijnmond. Rotterdam 14 juni 1999.
Evaluatie van het optreden rond de huldiging van Feijenoord op 25 april 1999.

Vuurwerkkramp 2001/Eindrapport Commissie Oosting.

Wet Openbaarheid van Bestuur, 1 mei 1992.

Wet Rampen en Zware ongevallen, 1 maart 1985.

Zakboek bestrijding openbare ordeverstoringen/W.Koopstra, P. Ende. Uitgave 2000.

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AC	Algemeen Commandant
AE	Aanhoudingseenheid
ARBO	Arbidsomstandighedenwet
AT	Arrestatieteam
BBE	Bijzondere Bijstandseenheden
BM	Burgemeester
BRATRA	Brand- en traangaseenheid
BT	Beleidsteam
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CCB	Conflict- en Crisisbeheersing
CdK	Commissaris der Koningin
CHIN	Chef Informatie
CHON	Chef Ondersteuning
CHOP	Chef Operatie
CRIB	Centrale Registratie Identificatie Bevolking
COT	Crisis Onderzoek Team
CORT	Commando Ongeval- en Rampenterrein
CTPI	Coördinatie Team Plaats Incident
EOCKL	Explosieven Opruimingscommando Koninklijke Landmacht
ECCB	Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GB(p)O	Grootschalig Bijzonder (politie) Optreden
GBT	Gemeentelijk Beleids Team
GRS	Gemeentelijke Rampenstaf
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
(H)OvJ	Hoofdofficier van Justitie
HOVJ	Hulpofficier van justitie
ICC	Internationaal Coördinatiecentrum Rechtshulpverzoeken
KBB	Korpsbeheerdersberaad
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
LSOP	Politie <i>Onderwijs- en Kenniscentrum</i>
LPOV	Landelijk Platform Openbare Orde en Veiligheid
ME	Mobiele Eenheid
NCC	Nationaal Coördinatie Centrum
NCIPS	Nederlands Centrum Internationale Politie Samenwerking
NPI	Nederlands Politie Instituut
OM	Openbaar Ministerie
OVD	Officier van Dienst
PCC	Provinciaal Coördinatie Centrum
PD	Plaats Delict
PG	Procureur-Generaal
PI	Plaats Incident
PIOG	Politie Instituut Openbare Orde en Gevaarsbeheersing

RGF	Regionaal Geneeskundig Functionaris
RID	Regionale Inlichtingendienst
RIT	Rampen Identificatie Team
RCIE	Regionale Criminele Inlichtingen Eenheid
RHC	Raad van Hoofdcommissarissen
SFOB	Samenwerking Forensisch Onderzoek Bomexplosies
SGBO	Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden
SITRAP	Situatierapport
TGJO	Team Grootschalige Justitiële Opsporing
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur

COLOFON

- Opdrachtgever : Portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing van de Raad van Hoofdcommissarissen.
- Opdrachtnemer : Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB).
- Realisatie : Portefeuillehouders en coördinatoren Conflict- en Crisisbeheersing in de Regio, Werkgroep Team Grootchalige Opsporing en Spectra BV, Hoevelaken.
- Eindredactie : Portefeuillehouder Conflict- en Crisisbeheersing van de Raad van Hoofdcommissarissen;
Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing.
- Informatie en/of bestelwijze : Expertisecentrum Conflict- en Crisisbeheersing (ECCB)
Pannenhoef 19
4641 ST Ossendrecht
Telefoon : 0164 – 679331
Fax : 0164 – 679303
E-mail : info.piog@lsop.nl

23 april 2002.